

**Agencija za komunikacijska omrežja
in storitve RS
Stegne 7
1000 Ljubljana**

info.box@akos-rs.si

Ljubljana, 30.8.2024

Zadeva: Pripombe na predlog Programa dela in finančnega načrta Agencije za leto 2025 ter predloge tarif za leto 2025

Zveza: Objava na spletni strani Agencije dne 31. 7. 2024, sklicna št. 410-1/2024.

Spoštovani,

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija) je 31. 7. 2024 na svojih spletnih straneh objavila Predloge programa dela in finančnega načrta za leto 2025 (v nadaljevanju: predlog PDFN 2025) ter predloge tarif za leto 2025.

V Sekciji operaterjev elektronskih komunikacij pri Združenju za informatiko in telekomunikacije, Gospodarske zbornice Slovenije (v nadaljevanju SOEK), smo objavljene predloge preučili in nanje podajamo naslednje pripombe in predloge dopolnitev:

Predlagamo, da se v strateške cilje Agencije dodajo zaveze za pripravo in objavo strokovnih podlag za zmanjševanje ovir pri gradnji optičnih omrežij, s ciljem doseganja ciljev digitalne agende 2030. To je izrednega pomena glede na predvideno Strategijo ukinjanja bakrenega omrežja kot tudi glede nadaljnje implementacije Akta o gigabitni infrastrukturi (GIA) v slovenski regulatorni prostor.

V objavljenem predlogu pogrešamo zavezo Agencije, da bo prevzela aktivno vlogo pri pripravi priporočil sekundarne zakonodaje, ki bodo poenotila pravila za skupno gradnjo omrežij in dostopa do pasivne infrastrukture in fizične infrastrukture v stavbah ter tudi izvajala aktivnosti nadzora glede izvrševanja. Cilj takšnega aktivnega delovanja Agencije je zagotovo učinkovitost implementacije sekundarne zakonodaje.

Med splošno opredelitvijo predvidenega delovanja Agencije naj se dodajo aktivnosti v zvezi z zakonodajnim postopkom po predlogu Akta o digitalnih omrežjih – Digital Network Act, ki bo opredeljeval nov režim dostopa, ukinjanja bakrenega omrežja in evropskega proizvoda glede dostopa.

O predvidenem pregledu določb Evropskega zakonika elektronskih komunikacij in pripadajočih Smernic BEREC Agencija ni zavzela stališča in očitno ni predvideno v njenem programu dela za prihodnje leto.

V strateških ciljeh Agencije za leto 2025 manjka zaveza, da bo Agencija učinkovito in v zakonsko določenih rokih reševala spore med operaterji in s tem zasledovala cilj povečanja dostopnosti najnaprednejših javnih komunikacijskih storitev vsem uporabnikom v Republiki Sloveniji. Pri tem

naj bo poudarek tako na čim prejšnji izdaji odločb kot na drugih kriterijih za učinkovito reševanje sporov (strokovnost, zakonitost in konsistentnost pri odločanju ter skladnost z najboljšimi praksami).

V programu dela in finančnem načrtu za leto 2025 naj se glede na smeje načrte univerzalne pravice do optike na celotnem ozemlju RS dodajo tudi aktivnosti v zvezi z dopolnitvijo ZEKom-2, ki bo uredila upravljanje kompenzacijskega sklada (172. člen ZEKom-2) za financiranje nadomestil za izvajanje univerzalne storitve iz proračuna RS. Nesorazmernih obremenitev namreč operaterji ne bomo mogli financirati.

V poglavju o upravljanju radijskega spektra je navedeno, da je Agencija v letu 2024 pripravila in v potrditev Vladi RS posredovala Strategijo upravljanja z RF spektrom za obdobje 2024-2026.

V zadnji objavljeni verziji predloga Strategije piše, da bo Agencija objavila povpraševanje glede tržnega interesa in po potrebi izvedla javne razpise za podelitev frekvenc, namenjenih zagotavljanju storitev končnim uporabnikom.

Predlagamo, da naj se v program dela doda, kdaj Agencija pričakuje potrditev predlagane strategije in da bo končno potrjeno verzijo Strategije upravljanja RF spektra za obdobje 2024-2026 objavila na svoji spletni strani.

Glede mednarodnega delovanja Agencije ugotavljamo, da je glavna sprememba, ki jo namerava Agencija vpeljati pri izvajanju svojih aktivnosti v BEREC, pritegnitev čim večjega števila relevantnih deležnikov, tudi iz akademske sfere in industrije, v procese nastajanja programa dela tega združenja. Pogrešamo navedbo strateških ciljev takšnega mednarodnega delovanja, v povezavi s splošnimi strateškimi cilji v uvodu predlaganega programa dela.

Glede predlaganih aktivnosti Agencije na mednarodnem področju za učinkovito rabo radijskega spektra, je v zadevnem predlogu navedeno, da bo Agencija aktivno delovala pri mednarodnem usklajevanju frekvenc za radiodifuzijo ter za zasebne mobilne storitve (PMR) pod 1 GHz, s sosednjimi državami in z obrambo radijskega spektra RS pred škodljivimi vplivi ali zasedbo s storitvami, ki izvirajo iz tujine. Pri tem pa aktivnosti za zmanjševanje težav operaterjev na obmejnih območjih (Italija, Hrvaška), kjer gre za motenje rabe dodeljenega frekvenčnega spektra iz strani operaterjev sosednjih držav, ne omenja. Predlagamo, da se v predlagani program dela doda prizadevanja za aktivno delovanje Agencije z regulatorji sosednjih držav v primerih že zaznanih motenj radijskega frekvenčnega spektra na obmejnih območjih.

V zadnjih letih prihaja do medletnega nihanja tarif, kar operaterjem onemogoča ustrezno pripravo njihovih lastnih finančnih načrtov za prihodnja leta.

Ko Agencija opazno zviša tarifo, se vedno pojavilo presežki in potem pride do znižanja, da se porabijo presežki preteklih let. Tako je bila tudi za leto 2024 določena previsoka vrednost za vsa plačila Agenciji, še posebej je bila previsoka tarifa, določena za uporabo radijskih frekvenc, posledično je sedaj za leto 2025 predlagano znižanje tarif. Navedeno otežkoča zlasti planiranje stroška upravljanja s frekvenčnim spektrom.

Kot smo opozarjali že v podanih pripombah in predlogih k predlogom tarif za preteklih nekaj let, Agencijo zavezujejo načela regulatorne predvidljivosti, zato na tem mestu Agencijo ponovno pozivamo, da naj pripravi predlog predvidenih tarif za obdobje vsaj treh prihodnjih let, da bi na ta način zagotovili večjo in dolgoročno predvidljivost za vse operaterje in bi se tako zmanjšala vsakoletna nihanja tarif.

V SOEKu ugotavljamo, da bi glede na različne vire tarif bilo potrebno uskladiti tudi finančni načrt porabe sredstev, ki se zbirajo po različnih tarifah. Tako se tarife za plačilo obvestila, za plačilo za uporabo radijskih frekvenc in za plačilo za uporabo elementov oštevilčenja, ki se stekajo v proračun Agencije, ne bi smele uporabljati za izvajanje drugih aktivnosti Agencije. Menimo namreč, da prevelik del stroška odpade na plačilo za uporabo radijskih frekvenc in za plačilo za uporabo elementov oštevilčenja, vendar zaradi popolnega pomanjkanja transparentnosti glede razporeditve stroškov dela in drugih režijskih stroškov, tega ni mogoče ustrezno preveriti.

S spoštovanjem,

Martina Ferjančič, predsednica SOEK

Nenad Šutanovac, direktor ZIT

